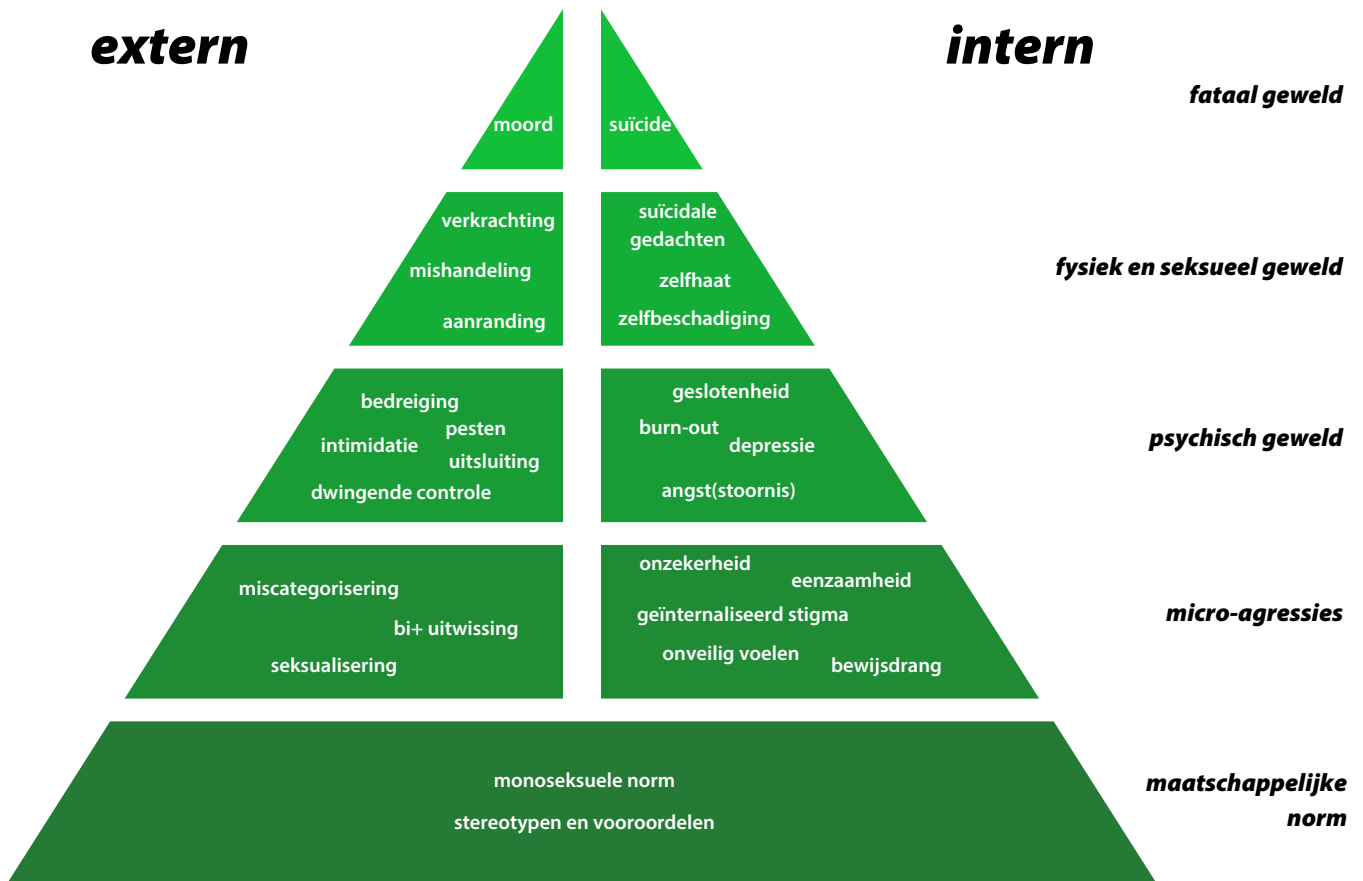

Piramide van geweld tegen bi+ mensen

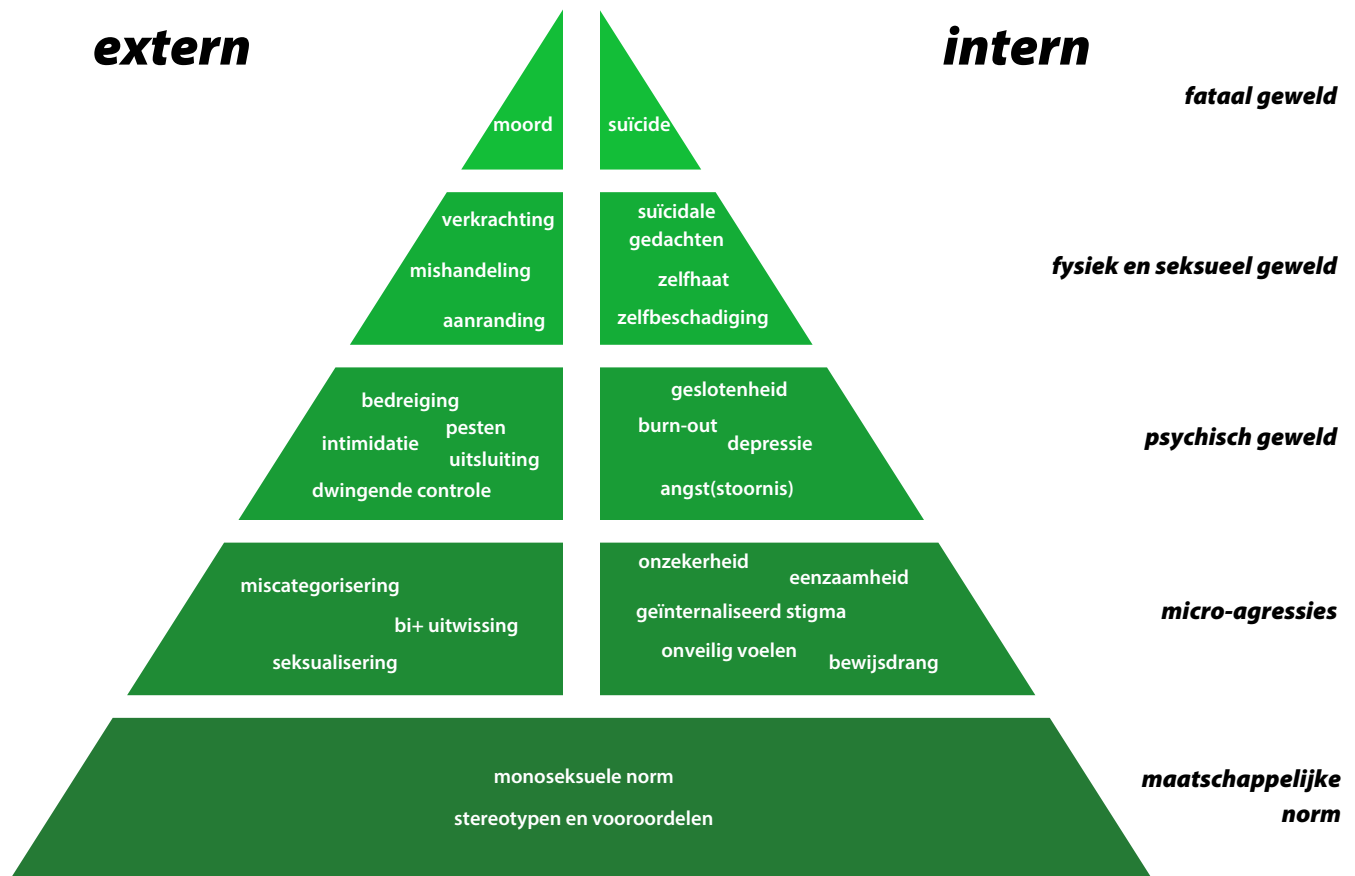

inhoudsopgave

Inleiding	3
Monoseksuele norm -stereotypen en vooroordelen	4
Extern & Intern	5
Extern	6
• Micro-agressies	6
• Psychisch geweld	8
• Fysiek en seksueel geweld	10
• Fataal geweld	12
Intern	13
• Micro-agressies	13
• Psychisch geweld	15
• Fysiek en seksueel geweld	16
• Fataal geweld	17
Literatuurlijst	18
Colofon	20

Bi+ is de overkoepelende term voor alle mensen met een seksuele oriëntatie gericht op meer dan één gender. Bi+ is een paraplueterm die breder is dan biseksualiteit, want onder bi+ vallen ook mensen die zich niet als bi of biseksueel identificeren: denk bijvoorbeeld ook aan panseksueel, fluïde of queer^{*1}.

de piramide van geweld

Voor verschillende gemarginaliseerde groepen (zoals vrouwen en mensen van kleur) zijn piramides van geweld ontwikkeld om te laten zien op welke manieren en niveaus zij te maken krijgen met geweld vanwege hun identiteit of persoonlijke kenmerken. Voor bi+ mensen bestond zo'n piramide nog niet, terwijl ook zij op allerlei manieren te maken krijgen met geweld vanwege hun seksuele oriëntatie. Bovenstaande piramide zet daarom de verschillende lagen van geweld waarmee bi+ mensen te maken krijgen uiteen. Hieronder zullen de verschillende lagen en bijbehorende ervaringen met geweld worden toegelicht.

Een belangrijk punt hierbij is dat, ondanks dat vormen van geweld in deze piramide in lagen zijn opgedeeld, de realiteit complexer is en vormen van geweld afhankelijk van de context verschillende vormen en lagen kunnen aannemen. Daarnaast kunnen de lagen niet worden gezien als een strakke rangschikking van hoe ernstig de vorm van geweld is in vergelijking met andere lagen.

*1 Veel onderzoek spreekt nog over biseksuele mensen in plaats van bi+ mensen. Wanneer wij refereren aan onderzoeken houden wij de door de onderzoekers gebruikte terminologie aan.

monoseksuele norm - stereotypen en vooroordelen

Naast de heteroseksuele norm (het zien van heteroseksualiteit als de standaard, met bijbehorende verwachtingen van hoe mannen en vrouwen zich tot elkaar moeten houden) worden bi+ mensen geconfronteerd met de monoseksuele norm. Dit is de overtuiging en verwachting dat seksuele oriëntaties zijn gericht op één gender. Ofwel, mensen zijn of hetero of homo/lesbisch. Seksuele oriëntaties die buiten deze norm vallen, zoals bi+, worden niet als volwaardig, serieus en stabiel gezien (Cense et al., 2021; Lipperts & Oosterhuis, 2010; Van Lisdonk, 2017; Maliepaard, 2018). Zo vindt 27% van de mensen bi+ een modeverschijnsel (Panteia, Movisie & Ipsos I&O, 2024).

De monoseksuele norm heeft verschillende gevolgen voor bi+ mensen. Zo zijn bi+ mensen vaak onzichtbaar, krijgen zij te maken met vooroordelen en stereotypen en het internaliseren van negatieve opvattingen over bi+. Bi+ oriëntaties worden soms ontkend of gezien als een fase, zowel door hetero mensen als homo/lesbische mensen (Hermsen & Verlee, 2024; Maliepaard, 2018; Maliepaard, 2015).

Hieronder staan een aantal ervaringen van bi+ mensen met de monoseksuele norm. Deze ervaringen hangen aantoonbaar samen met het ervaren van minderheidsstress^{*2} en lagere mentale gezondheid (Baams et al., 2021; Hermsen, 2022).

Ervaringen met de monoseksuele norm	%
Zou je willen dat je seksuele oriëntatie zichtbaarder was?	70
Zou je willen dat je seksuele oriëntatie serieuzer genomen zou worden?	83
Lesbische of homoseksuele mensen namen mijn seksuele oriëntatie niet serieus	30
Mensen geloven dat mijn seksuele oriëntatie niet echt is	43
Er werden ongepaste vragen gesteld over mijn seksuele oriëntatie	48

Tabel 1. Ervaringen van bi+ mensen met de monoseksuele norm, gebaseerd op Baams et al., 2021.

De stereotypen en vooroordelen op basis van de monoseksuele norm leggen de grondslag voor verschillende vormen van geweld, zowel intern als extern. Met extern geweld wordt verwezen naar de verschillende vormen van geweld tegen bi+ mensen vanuit anderen. Intern geweld verwijst naar vormen van geweld vanuit de bi+ persoon naar zichzelf.

*2 Minderheidsstress is de extra stress die mensen ervaren doordat ze behoren tot een sociale minderheid, zoals seksuele minderheden (Meyer, 2003).

extern & intern

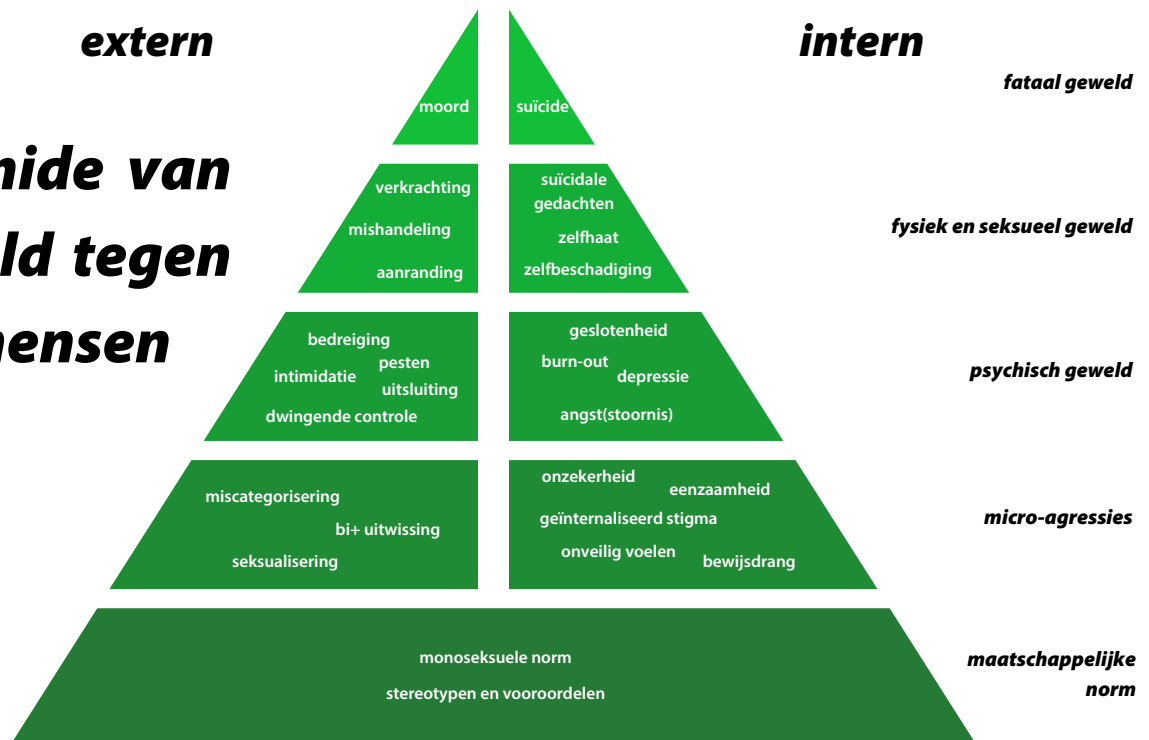
fataal geweld

fysiek en seksueel geweld

psychisch geweld

micro-agressies

Piramide van geweld tegen bi+ mensen

micro-agressies

Bi+ mensen hebben geregeld te maken met micro-agressies van onder andere familie, vrienden, collega's en vreemden. Micro-agressies zijn kleineringen en beledigingen van sociaal gemarginaliseerde groepen, zoals mensen van kleur en lhbtq+ mensen. Micro-agressies tegen bi+ mensen uiten zich onder andere in de miscategorisering van bi+ mensen als hetero of homo/lesbisch. Het meemaken van micro-agressies heeft negatieve gevolgen voor de mentale gezondheid, bijvoorbeeld door het vergroten van onzekerheid, frustraties, vermoeidheid en een laag zelfbeeld (Arijs et al., 2023).

Op basis van de monoseksuele norm gaan mensen ervan uit dat iedereen op één gender valt. Bi+ mensen worden daardoor door anderen bewust of onbewust aangezien als hetero, homo of lesbisch. Hun verwachte seksuele oriëntatie wordt vaak afgeleid uit het gender van hun partner(s). Deze aannames zorgen voor bi+ uitwissing. De volgende twee situaties zijn voorbeelden waarin bi+ uitwissing (on)bewust gebeurt.

Van een vrouw die eerst een relatie had met een man en later met een vrouw wordt verwacht dat zij eerst hetero was en nu lesbisch, terwijl ze net zo goed bi+ kan zijn. Non-verbale communicatie kan ook verkeerd worden opgevat, zoals twee mannen die hand in hand lopen die worden gezien als twee homo mannen, terwijl dit ook bi+ mannen kunnen zijn (Maliepaard, 2018; Van Lisdonk, 2017). De aannames die mensen bewust of onbewust doen, vergroten de onzichtbaarheid van bi+ mensen.

“Elke keer als ik op straat loop en ogenschijnlijk hetero ben, is dat een klein stukje van mijn eigen identiteit wat daarin niet gezien wordt (...) is onzichtbaar.” Deelnemer in het onderzoek ‘Ik was altijd al niet standaard’

De monoseksuele norm leidt ook tot binegativiteit, ofwel vooroordelen en stereotypen die bi+ mensen ervaren op basis van hun seksuele oriëntatie. Een voorbeeld hiervan is dat de oriëntatie van bi+ mensen niet altijd wordt geloofd door anderen (Baams et al., 2021). Binegativiteit kan ook de vorm aannemen van seksualisering. De verkeerde aanname dat bi+ mensen gelijktijdig meerdere (seksuele) partners moeten hebben, zorgt voor de seksualisering van bi+ oriëntaties (Maliepaard, 2020; Hermsen & Verlee, 2024).

Zo ervaart 36% van de bi+ mensen dat anderen denken dat ze ontrouw zijn, 39% dat anderen denken dat zij zomaar met iedereen seks zullen hebben en 16% dat anderen denken dat zij een groot risico op soa's/hiv lopen (Baams et al., 2021). Vooral biseksuele mannen worden door (vrouwelijke) partners eerder als onbetrouwbaar en bedrieglijk gezien, omdat zij meer dan biseksuele vrouwen te maken hebben met de aanname dat zij niet eerlijk zijn over hun seksuele oriëntatie (Armstrong & Reissing, 2014).

Seksualisering uit zich ook in ongepaste nieuwsgierigheid, bijvoorbeeld door vragen over iemands seksuele verleden/leven en een verhoogd aantal verzoeken om een trio aan te gaan (Buizer et al., 2024; Hermsen & Verlee, 2024).

Voorals bi+ vrouwen ervaren seksualisering van hun seksuele oriëntatie. Hun bi+ oriëntatie kan worden gezien als iets wat entertainment en genot biedt voor de mannelijke partner. Dit zorgt er onder andere voor dat bi+ vrouwen zich niet gerespecteerd voelen. Daarnaast zorgt angst voor seksualisering ervoor dat bi+ vrouwen minder open zijn over hun seksuele oriëntatie (Hermsen & Verlee, 2024).

Ook bi+ mannen ervaren seksualisering of festisering, onder andere door homo mannen. Zo ervaren sommige bi+ mannen dat homo mannen seks met hen als een kink ervaren omdat ze het zien als zogenaamd 'hetero mannen homo maken' (Mehta, 2023).

Seksualisering kan op verschillende manieren overgaan van micro-agressie naar psychisch geweld. Zo kan seksualisering samenhangen met dwingende controle en bedreiging. Ondanks dat vormen van geweld in deze piramide in lagen zijn opgedeeld, is de realiteit complexer en kunnen vormen van geweld afhankelijk van de context verschillende vormen en lagen aannemen.

psychisch geweld

Psychisch geweld wordt ook wel geestelijke of emotionele mishandeling genoemd. Voorbeelden hiervan zijn pesten, uitsluiting, dwingende controle en intimidatie. Zo ervaren biseksuele mensen vaker dan hetero mensen respectloos gedrag in het openbaar, zoals op straat en in het openbaar vervoer. Daarnaast krijgen biseksuele mensen vaker dan hetero en homo/lesbische mensen te maken met respectloos gedrag door bekenden, zoals partners, familie en vrienden (SCP, 2018).

Biseksuele mensen krijgen ook vaker te maken met pesten. Zo is 29% van de biseksuele jongeren tussen 11-16 jaar ooit gepest, tegenover 12% van de homo/lesbische jongeren en 12% van de hetero jongeren (SCP, 2021).

Ook volwassen biseksuele werknemers krijgen op het werk te maken met pestgedrag, zoals roddelen, buitengesloten worden, verbale agressie en overdreven nieuwsgierigheid naar iemands privéleven. Biseksuele werknemers worden vaker gepest (18%) dan homo en lesbische werknemers (respectievelijk 10% en 16%) (SCP, 2013).

Recenter onderzoek laat zien dat 27% van de biseksuele werknemers te maken krijgt ongewenst gedrag van collega's, wat naast pesten en intimidatie ook ongewenste seksuele aandacht en lichamelijk geweld omvat (SCP, 2018).

“Ik krijg bijvoorbeeld wel vaker de vraag van: 'Ja, heb je dan nog wel seks met je man'? (...) Als je biseksueel bent, dan is dat natuurlijk een beetje een gekke vraag.” Deelnemer uit het onderzoek 'Verkenning bi+ mensen en werk'

Ook in lhbtq+ gemeenschappen, voornamelijk op plekken met overwegend homo en/of lesbische mensen, ervaren bi+ mensen uitsluiting. Vanwege de monoseksuele norm, de verwachting dat mensen op één gender vallen, wordt op basis van (het gender van) de partner(s) van een bi+ persoon een conclusie getrokken over hun seksuele oriëntatie. Dit kan leiden tot uitsluiting uit lhbtq+ gemeenschappen wanneer een bi+ persoon wordt aangezien als hetero vanwege het gender van hun partner(s). Daarnaast voelen veel bi+ mensen dat lhbtq+ gemeenschappen vooral homo/lesbische gemeenschappen zijn en dat er nog veel binegativiteit is, waardoor ze zich lang niet altijd thuis voelen in deze gemeenschappen (Cense et al., 2021; Rankin et al., 2015).

Bi+ mensen kunnen op verschillende manieren te maken krijgen met dwingende controle, bijvoorbeeld van een partner. Dwingende controle is een vorm van huiselijk geweld waarbij één persoon de andere persoon sterk domineert en hen bijvoorbeeld ontzegt van bepaalde vrijheden (CBS, 2022).

Zo beschrijft Tessel ten Zweekge in haar boek 'Dat zou jij nooit toelaten' hoe haar partner steeds meer controle over haar wilde hebben, bijvoorbeeld door haar te verbieden haar vrienden te zien en/of haar te straffen wanneer ze dit wel deed. Haar biseksualiteit^{*3} was een (extra) reden voor achterdocht en wantrouwen.

"I think it is kind of strange [...] that you sleep over at your friends' so much. [...] I mean, it's not like I can blindly trust that it's just a friendly sleepover [...] since you're bisexual..." Hij maakt aanhalingstekens met zijn vingers bij het woord bisexual, en laat een veelbetekenende stilte vallen." Tessel ten Zweekge in 'Dat zou jij nooit toelaten'

Uit de lhbtqia+ monitor (2024) blijkt dat bi+ mensen vaker te maken krijgen met een aantal vormen van voortdurende controle dan hetero, homo en lesbische mensen. Zo ervaren bi+ mensen vaker voortdurende controle op hun activiteiten en locatie en wordt hun communicatie (zoals telefoons en e-mails) vaker gecontroleerd (Panteia, Movisie & Ipsos I&O, 2024.)

fysiek en seksueel geweld

Veel rapportages en cijfers over geweld tegen lhbtq+ mensen spreken over geweld tegen of discriminatie van homo mannen, bijvoorbeeld op straat. Echter, het is lang niet altijd zeker of de personen in kwestie daadwerkelijk homo zijn of dat dit is afgeleid uit het feit dat het bijvoorbeeld om een koppel van twee mannen gaat. Eén of beide kan dan ook bi+ zijn. Hierdoor is informatie over geweld tegen bi+ mensen niet altijd goed af te leiden uit rapportages of cijfers.

Een aantal grote onderzoeken, zoals van het SCP en CBS vragen wel expliciet uit naar seksuele oriëntatie: 9% van biseksuele personen is in de jaren 2017 – 2022 slachtoffer geweest van een geweldsdelict. Hieronder valt: aangevallen of mishandeld worden of daarmee worden bedreigd (SCP, 2022). De dader van fysiek en seksueel geweld jegens bi+ mensen is vaak een bekende van hen en het geweldsdelict vindt het merendeel van de tijd in de eigen buurt plaats. Het aandeel daders dat een bekende is, ligt bij biseksuele mensen hoger dan bij homo/lesbische mensen (SCP, 2022).

Biseksuele vrouwen hebben het vaakst een geweldsdelict meegemaakt. Het gaat hierbij om mishandeling, geweldsdelicten met (vermeende) seksuele bedoelingen, en om (be)dreiging met fysiek geweld. Van de biseksuele vrouwen heeft 13% dit het afgelopen jaar meegemaakt, gevolgd door 10% van de homo mannen, 9% van de lesbische vrouwen, 8% van de biseksuele mannen, en 6% van de hetero vrouwen en hetero mannen (CBS, 2024).

Uit cijfers van de Prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (2022) van het CBS blijkt dat biseksuele vrouwen met alle gemeten vormen van geweld achter de voordeur meer te maken krijgen dan hetero en lesbische vrouwen.

Voor biseksuele mannen liggen deze aantallen lager, maar ook zij krijgen vaker te maken met geweld achter de voordeur dan hetero en homoseksuele mannen.

Bi+ Nederland definieert seksueel geweld als alle seksuele handelingen zonder wederzijdse instemming. Seksuele handelingen kunnen variëren van bijvoorbeeld seksueel getinte opmerkingen of berichten tot aanranding of verkrachting. Seksuele grensoverschrijding en seksueel geweld komen schrikbarend vaak voor bij bi+ mensen. Zo kregen 65% van de biseksuele vrouwen en 32% van de biseksuele mannen te maken met aanraking van borst(en), billen of geslachtsdelen tegen de wil, tegenover 10% van de hetero mannen en 42% van de hetero vrouwen (Rutgers, 2019).

Voor bi+ vrouwen maken vaker seksueel geweld mee. Zo blijkt uit onderzoek van Rutgers dat 52% van de vrouwen die zich evenveel aangetrokken voelen tot mannen als vrouwen ooit seksueel geweld heeft meegemaakt. Dit geldt voor 27% van de lesbische vrouwen en 21% van de hetero vrouwen (Rutgers, 2019).

De prevalentie-monitor van het CBS (2022) laat een vergelijkbaar beeld zien met 46% van de biseksuele vrouwen die in het afgelopen jaar een vorm van seksueel geweld heeft meegemaakt. Bij 17% van de biseksuele vrouwen ging het om fysiek seksueel geweld. Ook onder mannen maken biseksuele mannen (27%) en homo mannen (34%) vaker seksueel geweld mee dan hetero mannen (6%).

Waarom bi+ mensen vaker seksueel geweld meemaken is nog niet duidelijk onderzocht. Wel blijkt uit sommige ervaringsverhalen dat bijvoorbeeld als motief wordt gegeven dat bi+ mensen hun seksuele aantrekking/oriëntatie moeten bewijzen tot de agressor (Mehta, 2023). Ook worden bi+ vrouwen ervan beschuldigd hyperseksueel te zijn, waardoor van hen gedacht wordt dat ze met iedereen seks (willen) hebben (Eisner, 2013). Dit kan ertoe leiden dat zij soms geen nee durven te zeggen tegen seks (Ford, 2021).

fataal geweld

Er zijn geen duidelijke cijfers over moord op bi+ mensen, maar het vaker meemaken van fysiek en seksueel geweld kan leiden tot (pogingen tot) moord. Wanneer een moord wordt benoemd als moord op homo of lesbisch personen, is het vaak alsnog onduidelijk of de slachtoffers niet bi+ waren en hun seksuele oriëntatie door de monoseksuele norm is uitgewist.

Bij bijvoorbeeld aanslagen of aanvallen op lhbtq+ uitgaansgelegenheden is het lang niet altijd duidelijk of de aanval/aanslag op een specifieke groep gericht is. Het is hierdoor meestal niet bekend of specifiek bi+ mensen het doelwit zijn.

Ook bij mensen die worden vermoord door hun (ex)partner is het meestal niet bekend of hun seksuele oriëntatie hierbij een rol speelde.

micro-agressies

De monoseksuele norm en de stereotypen en vooroordelen die daaruit voortkomen hebben op verschillende manieren impact op bi+ mensen, zowel extern als intern. Bi+ mensen internaliseren op allerlei manieren stigma's rondom bi+ oriëntaties. Zij nemen dan de negatieve opvattingen die over bi+ bestaan over en gaan het zelf ook geloven. Vooral bi+ mannen ervaren veel geïnternaliseerd stigma (Baams et al., 2021). Dit geïnternaliseerd stigma is een vorm van micro-agressies tegen jezelf.

Geïnternaliseerd stigma	%
Ik vind het makkelijk om te vertellen over mijn seksuele oriëntatie	53
Ik vind mijn seksuele oriëntatie heel normaal	86
Ik zou liever een andere seksuele oriëntatie hebben	10
Het is niet fijn om te leven met mijn seksuele oriëntatie	10
Ik ben trots op mijn seksuele oriëntatie	62

Tabel 2.
Geïnternaliseerd stigma onder bi+ mensen, gebaseerd op Baams et al., 2021.

Veel bi+ mensen voelen of voelden de druk om zichzelf te 'bewijzen'. Zo kunnen bi+ mensen onzekerheid voelen of ze zichzelf wel biseksueel of panseksueel mogen noemen als ze nog nooit romantische of seksuele ervaringen hebben gehad met een bepaald gender. Ondanks dat ze zich aangetrokken voelen tot meerdere genders, voelen ze door de monoseksuele norm druk om hun bi+ oriëntatie met gedrag te bewijzen.

“Bij bi ging ik dan toch nog twijfelen of dat het wel echt was en dat ik me nog moest bewijzen, omdat ik nog nooit een relatie met een jongen had gehad.” Mees in 'Portretverhalen bi+ mensen en relatiediversiteit'

De monoseksuele norm zorgt ook voor gevoelens van eenzaamheid bij bi+ mensen (SCP, 2015). Door deze norm is bi+ heel onzichtbaar en zijn bi+ mensen minder vaak open. Hierdoor kan het moeilijk zijn om gemeenschap en/of zichtbare rolmodellen te vinden als bi+ persoon (Cense et al., 2021).

Biseksuele mensen voelen zich daarnaast vaak onveilig. Zo voelt 59% van de biseksuele vrouwen zich wel eens onveilig, tegenover 46% van de lesbische en 44% van de hetero vrouwen. Ook in de eigen buurt voelen meer biseksuele vrouwen zich wel eens onveilig dan lesbische, homo en hetero mensen (CBS, 2024).

Het is uit onderzoek niet af te leiden of dit een gevolg is van de monoseksuele norm, de hogere prevalentie van geweld tegen bi+ vrouwen of nog andere oorzaken.

psychisch geweld

Bi+ mensen scoren lager op mentale gezondheid dan hetero en homo/lesbische mensen, onder andere op het gebied van depressie, levensgeluk, eenzaamheid en burn-out (FRA, 2020; SCP, 2022; 2015; 2013). Het internaliseren van binegativiteit, het te maken krijgen met stereotypen en vooroordelen en de onzichtbaarheid van bi+ oriëntaties worden onder andere als verklaringen gegeven voor de slechtere mentale gezondheid van bi+ mensen (Baams et al., 2021; Colledge et al., 2015). Zo is 30% van de bi+ mensen psychisch ongezond (Panteia, Movisie & Ipsos I&O, 2024). 20% van de biseksuele mensen heeft last van depressie, tegenover 11% van de homo/lesbische mensen (SCP, 2022). Het verschil tussen deze groepen neemt toe. Daarnaast hebben biseksuele mensen een hoger risico op angststoornissen (Botswick et al., 2010; Colledge et al., 2015).

Bi+ mensen zijn gemiddeld minder open over hun seksuele oriëntatie. 14% van de biseksuele vrouwen en 50% van de biseksuele mannen zijn naar niemand open over hun seksuele oriëntatie (Kuyper, 2013). Van de bi+ mensen is slechts 56% voortdurend, meestal of vaak open, tegenover 83% van de lesbische en 85% van de homo mensen (Panteia, Movisie & Ipsos I&O, 2024). Sommige bi+ mensen vinden het minder relevant om open te zijn terwijl anderen het moeilijk vinden om altijd expliciet open te moeten zijn, omdat mensen anders aannemen dat ze hetero of homo/lesbisch zijn (Maliepaard, 2018). Uit angst om te worden aangevallen, bedreigd of lastiggevallen zijn biseksuele mensen thuis en naar familie drie keer zo weinig open over hun seksuele oriëntatie als homo/lesbische mensen (FRA, 2020). Zo is 9% van de bi+ mensen niet open over hun seksuele oriëntatie naar hun relatiepartner (Baams et al., 2021).

Ik vind het wel belangrijk dat mijn bi zijn zichtbaar is, dus ik blijf er open over, ik wil niet dat ik me moet verschuilen.” Daisy in ‘Portretverhalen bi+ mensen en relatiediversiteit’

Van de biseksuele mensen heeft 25% burn-out klachten zoals emotionele uitputting (SCP, 2018). Geslotenheid over je seksuele oriëntatie hangt samen met burn-out klachten (Köllen, 2013; SCP, 2013). Zo hoeven werknemers die open zijn over hun oriëntatie op het werk niet bang te zijn dat anderen er alsnog achter komen waardoor ze minder stress en angst ervaren. Ook zijn werknemers die open zijn minder geneigd om sociale evenementen te ontwijken (Human Rights Campaign, 2009; McFadden, 2015; Ozeren, 2014). Anderzijds kan openheid leiden tot negatieve bejegening op het werk (zie extern psychisch geweld), wat de mentale gezondheid kan beïnvloeden.

“Voor mijn mentale gezondheid is die periode echt niet goed geweest. (...) Ik had totaal geen energie meer over, omdat het zoveel energie kostte om toch gewoon alles te kunnen negeren en m'n werk te kunnen doen.” Deelnemer uit het onderzoek ‘Verkenning bi+ mensen en werk’

fysiek en seksueel geweld

Biseksuele jongeren rapporteren meer suïcidale gedachten dan hetero jongeren en vergelijkbare of meer suïcidale gedachten dan homo/lesbische jongeren (SCP, 2015; Van Lisdonk, 2017).

Ook is uit onderzoek onder biseksuele en lesbische vrouwen bekend dat biseksuele vrouwen 37% meer kans hebben op zelfbeschadiging dan lesbische vrouwen. Vooral dubbele discriminatie (van zowel hetero als homo/lesbische mensen) en het gebrek aan sociale acceptatie van biseksualiteit worden als redenen hiervoor gegeven (Colledge et al., 2015).

fataal geweld

Biseksuele jongvolwassenen hebben vaker een suïcidepoging gedaan (21%) in vergelijking met homo/lesbische jongvolwassenen (11%) (Van Lisdonk, 2017). Onder bi+ volwassenen heeft 54% ooit gedacht aan suïcide en heeft 14% ooit een poging gedaan. Dit ligt hoger dan bij hetero, homo en lesbische mensen, waar respectievelijk 3%, 4% en 8% ooit een poging heeft gedaan (Panteia, Movisie & Ipsos I&O, 2024).

Er is nog onvoldoende sensitieve hulpverlening voor lhbtq+ mensen rondom suïcide. Het is belangrijk dat hulpverleners de rol van minderheidsstress in het oog houden en zich bewust zijn van hoe suïcidaliteit samenhangt met de problemen die lhbtq+ mensen ervaren (De Lange et al., 2023).

Hierbij is het ook belangrijk om te kijken naar de unieke ervaringen van bi+ mensen, omdat ook rondom suïcide de cijfers en ervaringen van bi+ mensen verschillen in vergelijking met lesbische en homo mensen.

Relevante onderzoeken en documenten over bi+ mensen

- [Kennissynthese](#)
- [Wat helpt bij het verminderen van bi+ discriminatie?](#)
- [Niet in één hokje](#)
- [Ik was altijd al niet standaard](#)
- [10 tips over bi+ inclusie voor lhbt+ professionals en vrijwilligers](#)

Arijs, Q., Burgwal, A., Van Wiele, J., & Motmans, J. (2023). The price to pay for being yourself: Experiences of microaggressions among non-binary and genderqueer (NBGQ) youth. *Healthcare (Basel, Switzerland)*, 11(5), 742.

Baams, L., De Graaf, H., Van Bergen, D. D., Cense, M., Maliepaard, E., Bos, H. M. W., De Wit, J. B. F., Jonas, K. J., Den Daas, C., & Joemmanbaks, F. (2021). *Niet in één hokje: Ervaringen en welzijn van bi+ personen in Nederland*. Rijksuniversiteit Groningen/Rutgers.

Bostwick, W.B., Boyd, C.J., Hughes, T.L., & McCabe, S.E. (2010). Dimensions of sexual orientation and the prevalence of mood and anxiety disorders in the United States. *American Journal of Public Health*, 100(3), 468-475.

Buizer, I., Hermsen, D., Van Lisdonk, J., & Van der Toorn, J. (2024). *Verkenning bi+ mensen en werk*. Universiteit Leiden/Bi+ Nederland.

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2024). *Veiligheidsmonitor 2023*. CBS.

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2022). *Prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag 2022*. CBS.

Cense, M., Joemmanbaks, F., Bergen, D.D. van, Baams, L., Graaf, H. de, Maliepaard, E., Bos, H.M.W., Wit, J.B.F de., Jonas, K.J. & Daas, C den. (2021). *Ik was altijd al niet standaard. Kwalitatief onderzoek naar de beleving van bi+ volwassenen*. Rutgers/Rijksuniversiteit Groningen.

Colledge, L., Hickson, F., Reid, D., & Weatherburn, P. (2015). Poorer mental health in UK bisexual women than lesbians: Evidence from the UK 2007 Stonewall Women's Health Survey. *Journal of Public Health*, 37(3), 427-437.

Eisner, Shiri. (2013). *Bi: Notes for a bisexual revolution*. Seal Press.

Ford, J. V. (2021). Unwanted sex on campus: The overlooked role of interactional pressures and gendered sexual scripts. *Qualitative Sociology*, 44(1), 31-53.

FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) (2020). *A long way to go for LGBTI equality*. Publications Office of the European Union.

Hermsen, D. (2022). *Queer enough: The ameliorative effect of community connectedness on the impact of the heterosexual and monosexual norm on the wellbeing of bi+ people*. Radboud Universiteit. (Master thesis)

Hermsen, D., & Verlee, S. (2024). *Verkenning bi+ mensen en relatiediversiteit*. Bi+ Nederland.

Human Rights Campaign (2009). *Degrees of equality: A national study examining workplace climate for LGBT employees*. Geraadpleegd op 29 maart 2023, van http://www.hrc.org/files/assets/resources/DegreesOfEquality_2009.pdf

Kollen, T. (2013). Bisexuality and diversity management—Addressing the B in LGBT as a relevant 'sexual orientation' in the workplace. *Journal of Bisexuality*, 13(1), 122-137.

Lange, J. de., Bergen, D. van., Bosker, R., & Bos, H. (2023). Lhbtq-jongeren en suïcidaliteit: ontstaan en hulpbehoeften. *TSG-Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 101(1), 41-45.

Lipperts, A. & Oosterhuis, H. (2010). Tussen wal en schip, de moeizame emancipatie van bisexualiteit. *Tijdschrift voor seksuologie*, 34(1), 3-18.

- Lisdonk, J. van. (2017). *Uncomfortable encounters. Dutch same-sex oriented young people's experiences and the relation with gender nonconformity in a heteronormative, tolerant society*. VU University Amsterdam. (proefschrift)
- McFadden, C. (2015). Lesbian, gay, bisexual, and transgender careers and human resource development: a systematic literature review. *Human Resource Development Review*, 14, 125- 162.
- Maliepaard, E. (2020). Bisexualiteit in romantische relaties: Een eerste verkenning. *Tijdschrift voor Seksuologie*, 44(1), 22-29.
- Maliepaard, E. (2018). *Bisexual rhapsody: On the everyday sexual identity negotiations of bisexual people in Rotterdam and Amsterdam and the productions of bisexual spaces*. Radboud Universiteit Nijmegen. (proefschrift).
- Maliepaard, E. (2015). *Bisexual citizenship in the Netherlands: On homo-emancipation and bisexual representations in national emancipation policies*. Sexualities: OnlineFirst.
- Mehta, V. (2023). *Bisexual men exist: a handbook for bisexual, pansexual and m-spec men*. Jessica Kingsley Publishers.
- Meyer, I. H. (2003). Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence. *Psychological Bulletin*, 129, 674–697.
- Ozeren, E. (2014). Sexual orientation discrimination in the workplace: A systematic review of literature. *Procedia—Social and Behavioral Sciences*, 109, 1203-1215.
- Panteia, Movisie & Ipsos I&O. (2024). *Lhbtqi+-monitor 2024*. Panteia.
- Rankin, S., Mortel, J., & Bell, M. (2015). *Complicated? Bisexual people's experiences of and ideas for improving services*. Geraadpleegd 20 augustus 2024, op <https://www.equality-network.org/wp-content/uploads/2015/04/Complicated-Bisexual-Report.pdf>
- Rutgers. (2019). *Seksuele gezondheid van lesbische, homoseksuele en biseksuele personen in Nederland anno 2017*. Rutgers.
- SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) (2022). *LHBT-monitor 2022*. De leefsituatie van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen in Nederland. SCP.
- SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) (2021). *Wat maakt het verschil? Over het welzijn, de sociale relaties en de leefstijl van lesbische, homoseksuele en biseksuele jongeren*. SCP.
- SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) (2018). *LHBT-monitor 2018*. De leefsituatie van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen in Nederland. SCP.
- SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) (2015). *Jongeren en seksuele oriëntatie. Ervaringen van en opvattingen over lesbische, homoseksuele, biseksuele en heteroseksuele jongeren*. SCP.
- SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) (2013). *Seksuele oriëntatie en werk: Ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en heteroseksuele werknemers*. SCP.

colofon

Auteurs: Daphne Hermsen, Lika Brinkman

© 2024, Bi+ Nederland

Alle rechten voorbehouden.

Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding